

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

23 אוקטובר 2018

תלה"מ 17-04-13933 מ' נ' י'

1

לפני השופט שלמה אלבז, שופט בכיר

התובעת

מ',
ע"י ב"כ עוה"ד חגית זיו
במינוי הלשכה לסיוע משפטי

נגד

הנתבע

י',
ע"י ב"כ עוה"ד שרון שטרית
במינוי הלשכה לסיוע משפטי

2

3

4

פסק דין

5 הצדדים שלפני מנהלים הליכים הקשורים בפרידתם. תיק זה, עוסק בתביעה רכושית שהגישה
6 התובעת. תיק המזונות, תמ"ש 23745-07-16, מצוי אף הוא בישורת האחרונה טרם מתן פס"ד,
7 ובהליך המשמורת והסדרי ראייה, תמ"ש 23796-07-16, הוגש בימים האחרונים תסקיר ע"ס לסדרי
8 דין בו הומלצה משמורת משותפת בין ההורים.

9 מאחר ולשאלת המשמורת השלכה על קביעת המזונות, החלטתי להמתין עם חתימת פסה"ד למזונות
10 עד לאחר קביעה ביחס לסוגיית המשמורת. על כן ייחתם בשלב זה פסה"ד הרכושי, ולאחר שתקבע
11 סוגיית הסדרי השהות והמשמורת יינתן פסה"ד למזונות בנפרד.

12 1. בתובענה זו עתרה התובעת למתן פס"ד הצהרתי, גילוי חשבונות ופירוק שיתוף בנכסי
13 הצדדים.

14 2. הצדדים לא התייחסו למועד הקרע באופן ישיר. הנתבע טען שעזב את בית הצדדים בחודש
15 דצמבר 2016, ואילו התובעת טענה בתצהירה מיום 12.6.17 כי מזה מספר חודשים הנתבע
16 אינו מתגורר בבית.

17 3. בנסיבות אלה אקבל את טענת הנתבע כי המועד הקובע הוא בחודש 12/16 ולשם הנוחות
18 יקבע מועד הקרע כיום 1.12.16.

19 4. ביהמ"ש התבקש להורות על איזון הזכויות בנכסי הצדדים, לרבות בדירת הצדדים ברח'
20 ..... ירושלים (להלן: "הדירה" או "הדירה המשותפת") וחלוקת תמורת מכר הדירה, לאחר
21 ניכוי חוב המשכנתה. עוד נדרש בית המשפט להורות על חלוקת מיטלטלי הזוג, בחסכוניות,

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

23 אוקטובר 2018

תלה"מ 13933-04-17 מ' נ' י'

- 1 זכויות בקרנות גמל ובקרנות פנסיה הרשומים ע"ש הנתבע, ובזכויות שצבר הנתבע במקום
2 עבודתו. הנתבע נדרש גם להמציא תצהיר המפרט את היקף נכסיו.
- 3 5. במענה לתביעה דרש הנתבע שהאיזון יבוצע גם ביחס לעסק ה... שבבעלות התובעת. בנוסף
4 דרש הנתבע שתחילה ישיבו הצדדים להוריו הלוואה בסך 475,000 ₪, שניתנה להם לשם
5 רכישת הדירה. עוד נדרשה התובעת להשיב להוריו תכשיטים שניתנו לה במתנה במהלך
6 הנישואין, ששוויים המשוער הוא 200,000 ₪.
- 7 6. התובעת התעלמה בכתב התביעה מקבלת סכומי כסף מאת הורי הנתבע, בין בדרך של מתנה
8 או הלוואה, ולא הזכירה עניין זה בכל דרך. רק לאחר שהנתבע טען שיש להשיב הסכום
9 להוריו אישרה התובעת קבלת סך 375,000 ₪ אך טענה שסכום זה ניתן לבני הזוג במתנה
10 ועל כן אין מקום להשיבו.
- 11 7. ביום 29.10.17 הודיעו הצדדים כי הגיעו להסכמות ביחס לדירה המשותפת. על פי הסכמות
12 אלה הדירה תימכר לצד ג' ומתמורה ינכו החוב לקבלן הדירה, הלוואה שנטלה התובעת
13 והלוואה שנטל הנתבע. עוד הוסכם שסך 475,000 ₪ מכספי התמורה יוחזק בנאמנות עד
14 להכרעת בית המשפט בסוגיית הכספים שנטען כי נתקבלו מהורי הנתבע.
- 15 8. במהלך הדיון מיום 20.11.17 הגיעו הצדדים להסכמות גם ביחס לחלוקת המיטלטלין.
- 16 9. אתיחס לנושא הכספים שנתקבלו מהורי הנתבע וליתר הנושאים הרכושיים שעלו לדיון
17 בנפרד.
- 18 **האם הכספים שנתנו הורי הנתבע לבני הזוג נתנו כהלוואה או כמתנה ?**
- 19 10. לפני נישואיו לתובעת הייתה בבעלות הנתבע דירת מגורים. ערב הנישואין חתמו הצדדים על
20 הסכם ממון בו נקבע שאין לתובעת כל זכות בדירה זו. התובעת לא העלתה כל דרישה ביחס
21 לדירה זו.
- 22 11. במהלך הנישואין רכשו בני הזוג את הדירה המשותפת. הנתבע טען שהדירה נרכשה תמורת
23 1,700,000 ₪ כאשר לא היה ברשות הצדדים כל הון עצמי לרכישתה. לפיכך הסכימו הוריו
24 ליתן לצדדים הלוואה בסך 475,000 ₪ כהון ראשוני לרכישת הדירה. אציין שבדיון מיום
25 22.2.17 העיד הנתבע שהדירה נרכשה תמורת 2,100,000 ₪ ובוצעו בה שיפוצים בסך
26 250,000 ₪.

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

23 אוקטובר 2018

תלה"מ 17-04-13933 מ' נ' י'

12. כאמור, הנתבעת לא חלקה על קבלת סך 375,000 ₪ אך טענה שהכספים ניתנו במתנה ולא כהלוואה.
13. הנתבע טען שכל כספי הסיוע האמורים הועברו מקופות גמל ופנסיה שפתחה אמו לצורך הרכישה. ההורים העבירו סך 375,000 ₪ בהעברה בנקאית לחשבונו של הנתבע ו-100,000 ₪ נוספים הועברו במזומן לידי בני הזוג במספר הזדמנויות.
14. אם הנתבע הצהירה שבני הזוג פנו אליהם בבקשת הלוואה, ולאחר ששקלו בדעתם, ובהסתמך על כך שידעו שהתובעת רכשה יכולת הכנסה במהלך הנישואין, החליטו לתת להם הלוואה בסך 475,000 ₪ לזמן מוגבל.
15. הנתבע הציג אישורי העברות בנקאיות להוכחת טענותיו והתובעת לא הכחישה קבלת 375,000 ₪. התובעת לא התייחסה בתצהיר העדות הראשית בכל דרך באשר ליתרת 100,000 ₪ שהנתבע טען שהוריו העבירו לבני הזוג במזומן במועדים שונים. אמנם בסעיף 10 לתצהיר קיימות התייחסות כללית לטענת החובות להן טען הנתבע, אולם אין כל התייחסות לטענת חוב בסך 100,000 ₪ להורי הנתבע.
16. הנתבע הצהיר שהוריו העבירו לו ולתובעת את 100,000 ₪ הנותרים במזומן. לא הובאה כל ראיה אובייקטיבית בעניין זה. אציין שבתצהירה התייחסה אמו של הנתבע להעברה בסך 375,000 ₪ מסכום זה ואף בתצהירה לא מצאתי כל התייחסות ליתרת 100,000 ₪.
17. התובע טען שאמנם לא נחתם בין הצדדים מסמך הלוואה, אך הוריו דרשו מבני הזוג השבת הכספים. לדבריו, גם הוא וגם הנתבעת ידעו היטב שהמדובר בהלוואה ושהוריו מסתמכים על השבתה. עוד הוסיף שבמועד נטילת ההלוואה התחייבו הצדדים בע"פ להשיב את הסכום. גם האם הצהירה הצהרה דומה.
18. התובעת אישרה שהיחסים בינה לבין הורי הנתבע היו טובים ובעדותה אף הביעה צער על כך שהיחסים השתבשו בשל הסכסוך בינה לבין הנתבע. לדבריה נהגה לכנות את חמותה "אמא". גם אמו של הנתבע העידה שהיחסים בינה לבין התובעת היו כיחסי אם בת.
19. כאשר נשאלה התובעת האם באותה עת סברה שחמותה תחתיים אותה על הסכם הלוואה השיבה:
- "מעולם היא לא החתימה אותי עניין הכספים דובר עם (הנתבע)". בהמשך העידה שהנתבע טיפל בדירה ובכל ענייני הכספים מול אמו וכי הסתיר מפניה את העניין הכספי (עמ' 14).

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

23 אוקטובר 2018

תלה"מ 17-04-13933 מ' נ' י'

- 1 גם אם הנתבע התייחסה לעניין זה בעדותה: "לא דמיינתי לעצמי שבין בת לילדה אני צריכה
2 חוזה הלוואה הם ביקשו הלוואה והתחייבו להחזיר כדי שיתאוששו..."
- 3 .20 כאשר נשאלה התובעת מה היה הסכום שנתקבל אישרה קבלת 375,000 ₪ ובאשר ליתרת
4 הסכום השיבה: "איפה עוד 100,000 ₪ אין לי מושג".
- 5 .21 בהמשך החקירה ביקשה התובעת להדגיש את העובדה שלא נחתם הסכם הלוואה: "כל עוד
6 לא הייתה שום הסכם ממון (או) הסכם אחר מוחשי שמחתימים אותי שברגע שאנו
7 מתגרשים אני (י)אחזיר. לא היה ולא נברא".
- 8 .22 כאשר נשאלה אם נכון הדבר שהודתה להורי הנתבע ואמרה "נחזיר לכם בשמחות" השיבה:
9 "לא אמרתי את זה יש לך הקלטה להוכיח לי את זה? אמרתי תודה רבה ולא אמרתי אני
10 אחזיר לך בשמחות יכול להיות שהוא (מ)אמר לה".
- 11 .23 ההורים, גמלאים בני למעלה מ-60, הוציאו מחסכונותיהם כדי לאפשר לצדדים לרכוש דירה
12 בבעלותם, ואלמלא ההלוואה, לא היו הצדדים מסוגלים לרכוש את הדירה.
- 13 .24 אמו של הנתבע העידה שהכספים הם כספי פנסיה וכי אביו של הנתבע נתמך על ידי הביטוח
14 הלאומי. שנתיים הוא מובטל ולא קיבל פנסיה. הנתבע טען שכתוצאה מכך שההורים דאגו
15 לבני הזוג הם נותרו כמעט חסרי כל ואין זה הגיוני שנתנו את כספם במתנה לצדדים. האם,
16 אישה מבוגרת שפרשה זה מכבר לפנסיה, נאלצת לעבוד כאחות ב-2 משרות ואילו האב
17 מקבל קצבת נכות נמוכה, בסך 2,000 ₪ לחודש, ואינו עובד. האם טענה שהיא משלמת
18 בעצמה, מדי חודש, החזר משכנתא בסך 6,000 ₪ בגין דירתה ולכן אין זה הגיוני שתיתן את
19 כל חסכונותיה לבני הזוג.
- 20 .25 האם הוסיפה וטענה שלו הייתה יודעת שהתובעת תבגוד בבנה זמן קצר כ"כ לאחר מתן
21 ההלוואה, לא הייתה נותנת לצדדים כל סכום שהוא לרכישת דירה.
- 22 .26 הנתבע טען שיש להכיר באמיתות הטענה שמדובר בהלוואה ולא במתנה שכן התובעת
23 הודתה בשיחת טלפון עמו, שתמלול ממנה הוגש לעיון ביהמ"ש, שלאחר השבת המשכנתה
24 והחובות לא תיוותר יתרה לחלוקה בין הצדדים. לחילופין טען הנתבע שהתובעת הודתה
25 שלא הייתה מעורבת בהתנהלות הכלכלית של המשפחה, ועל כן לא ידעה שמדובר בהלוואה.
26 כזכור התובעת הודתה שלא הייתה מעורה בהתנהלות הכלכלית.

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

23 אוקטובר 2018

תלה"מ 17-04-13933 מ' נ' י'

- 1 27. עוד טען הנתבע שיש ללמוד שהמדובר בהלוואה מתוך העובדות הבאות :
- 2 א. הוריו אינם נוהגים לתת מתנות כספיות לילדיהם, אלא לרכוש להם תכשיטים.
- 3 ב. לאור מצבם הכלכלי הקשה של הורי הנתבע, אין זה סביר שנתנו מתנה מכספים שחסכו
4 לעת זקנתם.
- 5 ג. חלון הזמן הקצר שבין רכישת הדירה לבין פרידת הצדדים לא אפשר השבת ההלוואה,
6 פעולה שהייתה מתבצעת ללא ספק לולא נפרדו בני הזוג.
- 7 ד. עדותה של האם ביחס לטענה כי סוכם בע"פ שמדובר בהלוואה לא נסתרה.
- 8 28. על כך השיבה התובעת שהסכומים שהורי הנתבע נתנו ניתנו במתנה גמורה. ההורים הודיעו
9 לבני הזוג כי ברצונם לתת להם את המתנה כדי שיוכלו להתקדם בחייהם, ומעולם לא נאמר
10 כי מדובר בהלוואה.
- 11 29. התובעת ביקשה לשכנע בטענה זו על סמך הטענות הבאות :
- 12 א. לו היה מדובר בהלוואה, היה נחתם שטר הלוואה, או שיעבוד על הדירה וכיו"ב, ולא רק
13 שהדבר לא נעשה, אלא שהדירה נרשמה מיידית ע"ש שני בני הזוג בחלקים שווים.
- 14 ב. ביחס לדירתו השנייה דאג הנתבע להחתימה על הסכם ממון, ומכאן יש ללמוד שלו היה
15 מדובר בהלוואה, היה נחתם ביחס אליה הסכם הלוואה מסודר.
- 16 ג. הלכה היא שמתנה שניתנה ללא הסכם הלוואה, חזקה עליה שניתנה בהקניה גמורה,
17 שאין לשוב ממנה, ואין להכיר בה כהלוואה לאחר גמר ההקניה.
- 18 ד. הורי הנתבע לא הגישו תובענה נפרדת להשבת ההלוואה כך שאין מסגרת משפטית בה
19 ניתן לדון בסוגיית ההלוואה הנטענת.
- 20 **דיון והכרעה**
- 21 30. בע"א 3829/91 אבינועם וואלס נ' נחמה גת (10.2.94) נקבע שכאשר מדובר ביחסי משפחה
22 קיימת חזקה, הניתנת לסתירה, שהעברה ללא תמורה נעשית מתוך כוונה לתת מתנה. חזקה

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

23 אוקטובר 2018

תלה"מ 17-04-13933 מ' נ' י'

- 1 זו מצומצמת רק לקשרים אשר בהם טבעי להניח שמדובר במתנה, כגון יחסים שבהם
2 המעביר מחויב לדאוג לרווחתו הכלכלית של הנעבר, כמו ביחסים שבין הורים וילדים והיא
3 אינה חלה כאשר הקשר בין הצדדים, אף אם מדובר בקשרי משפחה, אינו יוצר הנחה
4 שהמעביר התכוון להעניק מתנה לנעבר.
- 5 .31 בע"א 34/88 **רוטנברג רייס נ' עיזבון אברמן** (22.1.90) נקבע: "המגמה להתחקות אחר
6 כוונתו של נותן הכספים הביאה גם לגיבושה של חזקה הפוכה בדבר מתנה, כאשר בין נותן
7 הכספים ובין הבעלים הרשום קיימים יחסי קירבה מיוחדים... יחסי קירבה המצדיקים
8 חזקה בדבר מתנה מתקיימים כל אימת שמשלם הכספים הינו אדם שעליו הדאגה למחסורו
9 ולצרכיו של הבעלים הרשום... החזקה הנ"ל, כמו החזקה המקורית, נקלטה במשפטנו,
10 ונפסק, כי היא מתקיימת כאשר בעל רושם נכס על שם אשתו ומשלם את התמורה, וכאשר
11 אב רוכש נכס על שם ילדו הקטין... כשם שניתן לסתור את החזקה המקורית בראיות, כך
12 מותר גם לסתור את חזקת המתנה ולהראות, כי כוונת המשלם הייתה לשמור לעצמו את
13 הבעלות בנכס".
- 14 .32 בע"א 7051/93 **האפוטרופוס הכללי נ' גולדברג** (20.7.95) נקבע שחזקת הכוונה, המונחת ביסודה
15 של המתנה, מבוססת על ניסיון החיים ומשתנה בהתאם לנסיבותיו המיוחדות של כל מקרה.
16 פועלה של החזקה בכך שהיא משיתה את הנטל לסתירתה ממקבל המתנה לטוען לבטלותה.
17 נטל זה, אין להרימו בהטלת דופי גרידא, אלא יש להראות כי בנסיבותיו של העניין, הקניית
18 המתנה משוללת כל הגיון.
- 19 .33 בבש"א 1970/03 **טויזר עופר נ' טויזר אורית** (30.9.03) נקבע שניתן להוכיח שניתנה הלוואה
20 בין קרובים בכל אמצעי הראיה הקיימים, כגון, עדות עדים מהימנים או ראיות מוקלטות
21 כשירות, ואין חובה שייחתם מסמך הלוואה ביחס לאותה הלוואה.
- 22 .34 בתמ"ש 7630/06 **י. פ. נ' ר. פ. ה** (11.12.06) קבע השופט יעקב כהן, בתוארו אז, שניסיון
23 החיים מלמד שהורים נוהגים להעניק לצאצאיהם מתנות כספיות ואחרות. משנישאים
24 הילדים ומקימים משפחה משלהם, ובעיקר לאחר שנולדו לזוג הצעיר ילדים משותפים,
25 הופך בדרך כלל אף בן זוגם לחלק מהמארג המשפחתי החוסה "תחת כנפיהם" של ההורים
26 והנתמך בסיועם. הנתינה לצאצא או לבן זוג, במקרים שבהם חיים בני הזוג חיי שיתוף
27 ועושים שימוש משותף בכספים המגיעים אליהם מכל מקור, הינה נתינה משותפת לשני בני
28 הזוג. בהתבסס על הגיון הדברים וניסיון החיים, נתינה שכזו לצאצאים ולבני זוגם תסווג
29 כמתנה, אלא אם כן יוכח מפורשות כי הנתינה ניתנה בגדר הלוואה או כנגד תמורה מוגדרת.
- 30 באותו פס"ד הוגדרו מספר קריטריונים לבחינה האם דובר במתנה או בהלוואה כלהלן:

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

23 אוקטובר 2018

תלה"מ 17-04-13933 מ' נ' י'

- 1 א. האם מערכת היחסים ששררה בין התובע לבין בנו וכלתו כללה מתן מתנות וסיוע,
2 המובילים להנחה שהתובע נהג וחפץ לתמוך בבני הזוג ודאג לביסוסם ולהצלחתם.
- 3 ב. למי ניתן הסכום, האם לנתבעת לבדה, או שמא לבני הזוג, דהיינו, לבנו ולכלתו של
4 התובע?
- 5 ג. האם בני הזוג חיו חיי שיתוף ביניהם ועשו שימוש משותף בכספים שהגיעו אליהם
6 מכל מקור?
- 7 ד. מה הייתה מערכת היחסים בין התובע לבין כלתו - הנתבעת.
- 8 35. המסקנה היא אם כן, שעל דרך הכלל יש לסווג כספים שנותנים הורים לבני זוג, לשם
9 רכישת דירה, ככספי מתנה, אא"כ הרימו ההורים את נטל הראייה להוכיח שהמדובר
10 בהלוואה.
- 11 36. לאחר שעיינתי בטענות הצדדים ובהוראות הפסיקה, מצאתי לנכון לקבל את טענת הנתבע,
12 לקבוע שהמדובר היה בהלוואה ולא במתנה ולהורות על קיזוז והשבת כספי ההורים
13 מתמורת מכירת הדירה.
- 14 37. ראשית יש לקבוע שאין מחלוקת שהזכויות בדירה נרשמו ע"ש שני בני הזוג, אך אין קשר
15 בין עובדה זו לבין השאלה אם הכספים שהעבירו הורי הנתבע לבני הזוג היו כספי הלוואה
16 או מתנה. דהיינו, השאלה אינה למי שייכות הזכויות בדירה, אלא מה אופי הסיוע שנתנו
17 הורי הנתבע לבני הזוג.
- 18 38. אמנם לא עלה בידי הנתבע להציג מסמך הלוואה או כל ראיה חפצית להוכחת כוונת מתן
19 הלוואה ולא מתנה, עם זאת, מצאתי שהיגיון הדברים מלמד שההורים אכן התכוונו למתן
20 הלוואה, ולא למתנה. הסיבה למסקנתי מתבססת, בראשונה, על העובדה שבעת מתן הסכום
21 הייתה בבעלות הנתבע דירה ולא הייתה בהילות לסייע לבני הזוג על מנת שיעמידו קורת גג
22 מעל לראשם. מסיבה זו אין לקבל את טענת התובעת כאילו הורי הנתבע נתנו לבני הזוג את
23 הכספים על מנת "להעמידם על רגליהם".
- 24 39. לא רק זאת אלא שלנתבע הייתה הכנסה חודשית קבועה מהדירה שבבעלותו. משכך, מאחר
25 ובנם לא נזקק בעצמו לדירה בבעלות פרטית, אין זה סביר שההורים יתנו לבני הזוג מתנה
26 בסכום כה גבוה רק כדי שיוכל לרכוש דירה נוספת.

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

23 אוקטובר 2018

תלה"מ 17-04-13933 מ' נ' י'

40. שאלה אחרת שיש לבחון היא אם הורי הנתבע נהגו לתת מתנות בסדרי גודל כאלה לילדיהם. 1
התובעת נשאלה אם הורי הנתבע סייעו לאחיו של הנתבע בעת שאלה רכשו דירות ותשובתה 2
הייתה כללית ביותר: "כן לכל ילד וילדה הם נתנו כסף לקניית בית" וכאשר נשאלה מהו 3
מקור הידיעה השיבה: "דובר בשולחנות אצל הגרוזינים נהוג לתת כסף כשילד מתחתן, קרש 4
מקפצה לקניית דירה". 5
- אציין שבעדותה הכחישה אם הנתבע את הטענה שנתנה לבתה כסף לרכישת דירה והוסיפה: 6
"אין לתת מתנות בכסף אם יש הלוואה מחזירים. רק תכשיטים. כסף לא נותנים מתנות". 7
41. גם גילם המבוגר יחסית של הורי הנתבע והעובדה שהסכום שהועבר לבני הזוג הוצא 8
מקופות גמל ומפיקדונות שנועדו לשמשם לעת זקנה, מסייעים להוכחת טענת הנתבע. אם 9
הנתבע שכנעה בכך שהכנסותיה והכנסות בעלה אינן גבוהות כלל ועיקר, וכי מהן פורעים 10
ההורים בעצמם תשלומי משכנתה חודשית גבוהה בסך 6,000 ₪ לחודש. התובעת לא 11
הכחישה בכל דרך שהיא את טענות האם. המסקנה היא שלא ניתן לשער שהורים אלה ייטלו 12
את הכספים שצברו לעת זקנתם ויעבירו אותם לרכישת דירה לזוג צעיר ועובד. 13
42. היחסים הטובים שבין בני הזוג לבין הוריו של הנתבע מחזקים גם הם את הטענה ששרר 14
אמון ביניהם ולכן ההורים לא ראו צורך בחתימת הסכם ההלוואה. 15
43. בהתייחס לשאלה האם הורי הנתבע נתנו 375,000 ₪, סכום שהתובעת הודתה שניתן, או 16
שמא 475,000 ₪, שהתובעת טענה שמתוכם 100,000 ₪ לא הוכחו, אני קובע כי יש לקבל 17
את עדות אם הנתבע בעניין זה. האם אמנם הצליחה להוכיח בראיות העברת 375,000 ₪ 18
בלבד, אך טענה בתוקף שניתנו 100,000 ₪ נוספים במזומן. התובעת לא הצליחה להפריך 19
טענה זו, ומצד שני הודתה שלא הייתה מעורבת כלל בהליכי רכישת הדירה, כך שסביר 20
להניח שלא ידעה מלכתחילה מהו הסכום שניתן ע"י הורי הנתבע. 21
44. עוד יש להתייחס לטענת התובעת על כך שבהעדר תביעה מצד ההורים אין להורות על קיזוז 22
ההלוואה מכספי המכר. מצאתי לדחות טענה זו משום שכבר בתביעתה לא חלקה התובעת 23
על כך שיש לשלם את הלוואת המשכנתא שרצצה על הדירה ולא עמדה על כך שהבנק יתבע 24
את התשלום. 25
45. עוד אוסיף ששאלת ההלוואה או המתנה נדונה בהסכמה במסגרת ההליך כאשר מטרת שני 26
הצדדים הייתה לסיים את המחלוקות הרכושיות ביניהם. אם לא די באלה הרי שהצדדים 27
הסכימו שלאחר מכירת הדירה יותר פיקדון אשר לא יחולק עד אשר יינתן פסה"ד והכוונה 28
הייתה שהיה ויקבע שאין להשיב להורי הנתבע את הכספים יחולק הסכום בין הצדדים 29

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

23 אוקטובר 2018

תלה"מ 17-04-13933 מ' נ' י'

- 1 ואילו במקרה שיקבע שיש להשיב את הכספים להורי הנתבע הרי שאלה ישולמו מכספי
2 הפיקדון.
- 3 46. טרם סיום אציין שעדותה של התובעת, גם בעניינים אחרים, לא עוררה אמון.
- 4 47. אזכיר שהתובעת כלל לא הזכירה בכתב התביעה את העובדה שהורי הנתבע סייעו לבני הזוג
5 ברכישת הדירה. המדובר בתשלום 475,000 ₪ מתוך הסכום הכולל של 1,700,000 ₪, סכום
6 משמעותי ביותר. בהמשך אתייחס למחלוקת בעניין התכשיטים שנתקבלו ממשפחת הנתבע
7 ואציין שגם עדותה של התובעת באשר למכירת התכשיטים ובהם תכשיטים שהועברו מאם
8 לבת לא עוררה אמון והוא הדין ביחס למכירת מטחנת הבשר. כך לדוגמה ציינה התובעת
9 שאינה זוכרת כיצד פרסמה דבר רצונה למכור את המטחנה.
- 10 48. לאחר האמור לעיל החלטתי שהכספים שנתנו הורי הנתבע לבני הזוג ניתנו כהלוואה ולא
11 כמתנה ועל כן בטרם חלוקה בין הצדדים יש להשיב להורי הנתבע את הסך 475,000 ₪.
- 12 **חובות הצדדים**
- 13 49. הצדדים העלו טענות שונות ביחס לחובות שצברו בחשבונות הבנק הנפרדים על שמם. כחלק
14 מההסכם אליו הגיעו, לאחר הגשת הסיכומים, הופחתו סכומים שונים מתמורת הדירה
15 שתתקבל, ועל כן נראה שאין צורך לדון במחלוקת זו.
- 16 **חסכוניות**
- 17 50. הנתבע טען שאת כל חסכוניותו השקיע ברכישת הדירה המשותפת ועל כן לא נותרו ברשותו
18 חסכוניות. התובעת טענה שחסכה במהלך הנישואין 5,500 ₪ בחשבון בנק, וכי לקטינים
19 נצברו חסכוניות בסכומים נמוכים שנצברו מכספי קצבת הילדים. התובעת טענה שנאלצה
20 להשתמש בכספים אלה בעת הפירוד בין הצדדים.
- 21 51. שני הצדדים העלו דרישות לחלוקת חסכוניות הדדית, אך בסופו של דבר כל הטענות לא
22 הוכחו ועל כן אין לי אלא לדחות.
- 23 **רכבים**
- 24 52. הנתבע ביקש להורות על איזון ברכבי צדדים, שנרכשו במהלך הנישואין.

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

23 אוקטובר 2018

תלה"מ 17-04-13933 מ' נ' י'

- 1 התובעת השיבה שאת מכונית ה"..." שהיה בבעלותה רכשה באמצעות כספים שקיבלה
2 במתנה מסבתה, כך שאין מקום לאזן את שווי. הרכב נרשם ע"ש הנתבע רק משום צרכי
3 ביטוח. מכל מקום, טענה שבשל מצבו הלקוי היא מכרה את הרכב תמורת 4,000 ₪ בלבד
4 וכיום הוא אינו בבעלותה. לאחר מכן רכשה התובעת רכב אחר, אך לטענתה היה זה לאחר
5 פרידת הצדדים, והיא עשתה זאת באמצעות ליסינג מלא.
- 6 לאור הודאתה של התובעת בכך שהרכב היה רשום ע"ש הנתבע, ובהעדר הוכחה כי הכספים
7 לרכישת הרכב ניתנו במתנה מסבתה, על התובעת להעביר לנתבע את מחצית מהסכום
8 שקיבלה לטענתה עבור מכירת הרכב, בסך 2,000 ₪.
- 9 עוד ביקשה התובעת לקבל את מחצית השווי שקיבל הנתבע עבור מכירת הרכב שהיה
10 בבעלותו, ונרכש במהלך הנישואין. התובעת לא שבה על טענה זו בסיכומיה ומשכך יש
11 לראותה כמי שזנחה טענותיה לעניין רכב הנתבע.
- 12 **עסק ה... של התובעת**
- 13 הנתבע ביקש לאזן את שווי של עסק ה... שבבעלות התובעת. הנתבע ביקש לבסס את טענתו
14 על כך שרכישת כל הציוד לעסק מומנה מכספו. עוד טען שבמשך מספר שנים אפשר לתובעת
15 להשתמש במחסן הצמוד לדירה שבבעלותו לשם ניהול העסק. תביעת הנתבע היא לקבל
16 ממחצית מהשווי בגין המאמץ המשותף, לרבות לחלקו במוניטין העסקי שצברה התובעת.
17 הנתבע ביקש כי ימונה שמאי שיעריך את שווי העסק, לרבות מוניטין. מצד שני, סעיף לאחר
18 מכן ביקש הנתבע שביהמ"ש יעריך את שווי העסק.
- 19 על כך השיבה התובעת ששווי של העסק נמוך במיוחד. מדובר בציוד עסקי ישן ששווי
20 מאות שקלים, הכולל ..., שולחו, כיסא ושידת ....
- 21 ראשית יש לחלק בין סוגי הנכסים אותם דרש הנתבע לאזן. ביחס לשווי המלאי העסקי, הרי
22 שברור שכל נכס עסקי שנרכש במהלך הנישואין הוא נכס משותף, ועל כן יש לאזנו. עם זאת,
23 לא הונחו לענייני ביהמ"ש כל ראיות או פירוט אחר ביחס שווי המלאי, וטענות השווי הועלו,
24 ע"י שני הצדדים, באופן ספקולטיבי וסתמי.
- 25 אין בכישורי בית המשפט או באפשרותו להעריך בעצמו שוויים של עסקים. משכך, לאחר
26 שענייני בעדויות ובטענות הצדדים החלטתי להעריך את שווי הציוד והחומרים שבעסקה
27 של התובעת בעת מועד הקרע על דרך האומדנה בסך 10,000 ₪. לפיכך חבה התובעת לנתבע
28 עבור מרכיב זה 5,000 ₪.

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

23 אוקטובר 2018

תלה"מ 17-04-13933 מ' נ' י'

- 1 60. שאלה אחרת היא שאלת שיפור הכושר להשתכר ושאלת המוניטין.
- 2 בע"מ 4623/04 פלוני נ' פלונית (26.8.07) נקבע כי נכסי קריירה עוסקים בכושרו של האדם
3 להשתכר, קרי: בשיפור הכושר להשתכר במהלך הנישואין. כושר זה מורכב, פרט לכישוריו
4 של האדם, גם מיסודות נוספים ובעיקר השכלה, ניסיון ומוניטין שנרכשו במהלך תקופת
5 הקשר הזוגי, אלה קשורים זה לזה ועשויה להיות ביניהם חפיפה – כך לדוגמה, המוניטין
6 שאדם רוכש, השכלתו וניסיונו, אינם בהכרח מרכיבים נפרדים. עוד נקבע שמוניטין הינו
7 נכס בר שיתוף וכי הצורך להיזקק לחלוקה של נכסי הקריירה יתעורר בעיקר במקרים
8 מובהקים שבהם נוצר פער ממשי וברור בין בני הזוג, מבחינת כושר ההשתכרות שלהם,
9 כאשר אחד מבני הזוג נטל על עצמו ויתור משמעותי מבחינת ההתפתחות המקצועית
10 והתמקד במרחב הביתי, ובכך אפשר לבן הזוג האחר להשיא את כושר השתכרותו. ראה גם:
11 בע"מ 3664/07 פלוני נ' פלונית (2007).
- 12 61. בתמ"ש (ת"א-יפו) 52231/09 מ.ב. נ' ע.ב. (2011) סקרה כב' השופטת גליק את הפסיקה
13 הנוגעת לסוגיית המוניטין ומנתה שלושה יסודות שנקבעו לקביעת חיוב במוניטין:
14 א. בן זוג "ביתי" כנגד בן זוג "קרייריסטי";
15 ב. קיים פער משמעותי בין כושר ההשתכרות של כל אחד מבני הזוג;
16 ג. נישואים לאורך זמן.
- 17 62. לא כך הוא במקרה שלפני. יכול ולהשקעת הנתבע בתובעת הייתה השפעה על יכולת
18 השתכרותה, אך פער ההכנסה בין התובעת לנתבע פועל במובהק לטובת הנתבע. אזכיר שהן
19 התובעת והן הנתבע מיוצגים במימון הסיוע המשפטי. במצב זה לא מצאתי לנכון להורות על
20 איזון המוניטין העסקי של התובעת.
- 21 63. אוסיף ואציין כי:
22 א. לא הוכח שהמוניטין של התובעת גבוה או שווה ערך במיוחד, ולא הוכח ששכרה עולה
23 על השכר הממוצע במשק.
24 ב. גם אם אקבל את טענות הנתבע בעניין, אם אורה על פיצוי עיתי של המוניטין, אותו
25 תעביר התובעת לנתבע, תפחת הכנסתה הפנויה, ואז הדבר יבוא לידי ביטוי בפסיקת
26 המזונות, שאז חלק השתתפות התובע במזונות יהיה גבוה יותר, וממילא הדבר יפעל
27 לרעתו.

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

23 אוקטובר 2018

תלה"מ 17-04-13933 מ' נ' י'

- 1 64. על כן מצאתי לדחות את הדרישה לחיוב התובעת בפיצוי בגין המוניטין האישי שצברה.
- 2 **סוגיית התכשיטים**
- 3 65. עוד ביקש הנתבע שהתובעת תשיב את התכשיטים היקרים והרבים שקיבלה לטענתו
4 ממשפחתו או שנרכשו ע"י בני הזוג במשותף. הנתבע עתר לקבלת מחצית משווי התכשיטים
5 או לקבלתם בעין. לדבריו, שווי התכשיטים עומד ע"ס 200,000 ₪ לפחות, ושחלקם בעלי
6 שווי סנטימנטלי רב, שכן עברו בירושה במשפחתו מאם לבת.
- 7 לכתב ההגנה צירף הנתבע רשימה בה פירט את התכשיטים, הכוללים מתנות שנתנו בני
8 משפחתו (אמו, בת דודתו, אחיותיו) וזאת לרגל אירועים משפחתיים. עוד צורפו חשבוניות
9 בסכומים ניכרים בגין רכישות תכשיטים על ידי אמו, וכן חשבונית אחת בגין תשלום ששילם
10 הנתבע עצמו וחשבונית אחרת הרשומה ע"ש התובעת.
- 11 66. אם הנתבע העידה כי בעדה הגרוזינית, אליה שייכת משפחת הנתבע, נהוג לתת מתנות יקרות
12 ערך בשמחות משפחתיות. האם טענה שמתנות אלו הן "השקעה לכל החיים", משום שלאחר
13 שניתנה המתנה לבני הזוג, על הורי הנתבע להשיב בעצמם לנותני המתנות כאשר אלה
14 חוגגים שמחות משפחתיות. אם הנתבע טענה שהסבירה זאת לתובעת לא אחת. עוד הוסיפה
15 שבין המתנות שנתנה לתובעת היו תכשיטים יקרי ערך העוברים במשפחה מאם לבת, אחת
16 מהן ניתנה לה ע"י סבתה.
- 17 67. עוד הבחינה אם הנתבע בעדותה בין מתן תכשיטים לבין מתן כספים וטענה שתכשיטים
18 נותנים במתנה וכספים בהלוואה. אם אלה הם פני הדברים כי אז צודקת התובעת
19 שהתכשיטים ניתנו לה במתנה ואין עליה להשיבם.
- 20 68. התובעת טענה שבכל שנות הנישואין קיבלה מאמו ומבני משפחתו מתנות ותכשיטים, אך
21 וודאי שמדובר היה במתנות אישיות שאין לחייבה להשיבן. עוד טענה ששווי התכשיטים
22 אינו כפי שציין הנתבע, וכי חלק משמעותי מהקבלות שצורפו, לכאורה בגין רכישת
23 התכשיטים עבורה, הם בגין תכשיטים שלא ניתנו לה מעולם.
- 24 69. ממילא טענה התובעת שעקב מצבה הכלכלי החמור, בעקבות הגירושין, מכרה הרבה
25 מתכשיטיה, וקיבלה עבורם 11,500 ₪.

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

23 אוקטובר 2018

תלה"מ 17-04-13933 מ' נ' י'

- 1 אפתח ואומר כי התרשמתי מטענות האם ביחס לשווי התכשיטים, וכן מטענת
2 הסנטימנטליות של תכשיטים אלה. עם זאת, וגם בנושא זה, אין לי אלא לדחות את הדרישה
3 להשבת המתנות.
- 4 .70 בסעיף 1(א) לחוק המתנה, תשכ"ח-1968 נקבע כי מתנה היא הקניית נכס שלא בתמורה.
5 בסעיף 2 לחוק נקבע כי מתנה נגמרת בהקניית דבר-המתנה על-ידי הנותן למקבל תוך
6 הסכמה ביניהם שהדבר ניתן במתנה.
- 7 .71 בספרו "חוק המתנה תשכ"ח - 1986, פירוש לחוקי החוזים, תשנ"ז - 1996", עמ' 239-238,
8 קובע המלומד רביליו כי בהתאם להוראות הפסיקה, בכל מקרה בו נתנה מתנה והקנייתה
9 הסתיימה, הופכת המתנה לבלתי חוזרת, ואין המקנה יכול לחזור בו ממנה, אלא בהתאם
10 לדיני החוזים.
- 11 .72 בפס"ד **ברקוביץ נ' קלימור** (16.9.82) קבע כב' הנשיא ברק שמכיוון שעל דיני המתנה חלים
12 במקביל גם דיני החוזים, תחול על מתנה דין הפרת החוזה, הקבוע בחוק החוזים (תרופות
13 בשל הפרת חוזה), תשל"א-1970, ובלבד שהעניין לא הוסדר על-ידי חוק המתנה עצמו. עוד
14 הוסיף כי כך, לדוגמה, מתנה "יכול שתחייב את המקבל לעשות מעשה בדבר-המתנה או
15 להימנע מעשותו" (סעיף 4 לחוק המתנה). הפרת התחייבות זו היא הפרת חוזה, ויחולו
16 התרופות הרגילות בגין הפרת חוזה.
- 17 .73 במקרה שלפני איני סבור שיש מקום להחיל את חוקי החוזים על המתנות שניתנו אלא את
18 דיני המתנה בלבד. כאמור, המתנות שניתנו לתובעת הוקנו מיד במועד האירועים
19 המשפחתיים. בעת ההקניה לא הועלה תנאי מפורש אשר לפיו ככל והתובעת לא תעמוד
20 בתנאי המפסיק, תבוטל המתנה.
- 21 .74 בע"א 343/87 **פרי נ' פרי** (8.4.90) נקבע: "מי שמבקש להתנות מתנה בתנאי מפסיק או מי
22 שמבקש להצמיד חיוב למתנה אשר אותה העניק, צריך לעשות זאת בצורה ברורה הניתנת
23 לזיהוי... בהיעדר ראיות - אין מקום לטעון לקיומו של תנאי ואין ליצור חיוב שלא גובש
24 מעיקרו בעת מתן המתנה. ההנחה היא שמתנה שהוקנתה היא סופית ובלתי הדירה,
25 והעובדה שתקוות לעתיד מתבדות, אינה כשלעצמה, עילה לראייתה של מתנה כבטלה". עוד
26 נקבע בפסה"ד כי "אין באירועו של משבר בחיי הנישואין כדי לגלגל אחורה כל שנעשה וניתן,
27 וכדי להפוך את המתנות שהוחלפו במשך חיי הנישואים לבטלות".

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

23 אוקטובר 2018

תלה"מ 17-04-13933 מ' נ' י'

1 76. בנסיבות אלה, ומשהתכשיטים ניתנו לתובעת במתנה גמורה, שהקנייתה נסתיימה זה מכבר,
2 וללא שהוצב תנאי מפסיק למתנה, אין לי אלא לדחות את הטענה ביחס להשבת התכשיטים
3 למשפחת הנתבע.

4 77. באשר לבקשת הנתבע לאיזון שווי התכשיטים בינו לבין התובעת, אין לי אלא לדחות בקשה
5 זו. בסעיף 5(א)(1) לחוק יחסי ממון בין בני זוג, התשל"ג-1973, החל על בני הזוג, נקבע כי עם
6 פקיעת הנישואין זכאי כל אחד מבני הזוג למחצית שווים של כלל נכסי בני הזוג, למעט
7 נכסים שהיו להם ערב הנישואין או שקיבלו במתנה או בירושה בתקופת הנישואין. מאחר
8 וזהו הדין החל ביחס למתנות שנתקבלו במהלך השיתוף, ממילא אין להורות על איזון שווי
9 התכשיטים בין הצדדים.

10

11

זכויות סוציאליות

12 78. התובעת טענה שבכל מהלך השנים צברה 8,500 ₪ בלבד בקרן פנסיה, אך עקב מצבה
13 הכלכלי החמור, היה עליה למשוך את כספי הפנסיה תוך תשלום מס גבוה, כדי שלא לקרוס
14 כלכלית. עוד טענה שכאשר החלה לעבוד כעצמאית, לפני כשנתיים, החלה להפריש 200 ₪
15 לחודש לקרן הפנסיה שלה.

16 79. הנתבע מצד שני טען שפתח את כל חסכוניותו כדי לרכוש את דירת הצדדים, אך לא הציג
17 נתונים מהימנים ביחס לטענות אלו.

18 80. אין חולק כי יש להורות על איזון מלא בין הצדדים ביחס לזכויות סוציאליות שנצברו
19 במהלך הנישואין. על כן יודיעו הצדדים בתוך 21 ימים אם ברצונם לחשב בעצמם את
20 הסכומים או שברצונם להיעזר בגורם מקצועי לשם כך. היה ולא תושג הסכמה לחלוקת
21 הסכומים בתוך המועד הנ"ל יודיעו הצדדים ובית המשפט ימנה מומחה לשם כך אשר
22 הוצאותיו תמומנה על ידי הצדדים עצמם.

23

סיכום ההחלטה

24 81. לאור כל האמור אני מורה כלהלן:

25 א. מתמורת מכירת הדירה, לאחר תשלום המשכנתה וחובות מוסכמים אחרים בגין
26 הדירה, יועברו להורי הנתבע 475,000 ₪, ויתרת התמורה, ככל ותיוותר כזו, תחולק
27 בשווה בין הצדדים.

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

23 אוקטובר 2018

תלה"מ 17-04-13933 מ' נ' י'

- 1 ב. התובעת תשלם לנתבע 2,000 ₪ עבור הרכב שמכרה.
- 2 ג. לא יבוצע איזון בגין חסכוניות הצדדים.
- 3 ד. התובעת תשלם לנתבע 5,000 ₪ בגין חלקו בגין שווי הציוד והמלאי העסקי.
- 4 ה. לא יבוצע איזון במוניטין העסקי של התובעת.
- 5 ו. תכשיטי התובעת יותרו בידה ולא יבוצע בגינם איזון.
- 6 ז. דרך ביצוע החישובים של הזכויות הסוציאליות כאמור בסעיף 80. היה ולא תוגש
7 בקשה בתוך 21 ימים יהיה על הצדדים להגיש תובענה חדשה בעניין זה.
- 8 82. כל הסכומים האמורים יישאו הפרשי הצמדה וריבית כחוק מיום החיוב ועד למועד התשלום
9 בפועל.
- 10 83. בבואי לשקול חיוב בהוצאות בתיק זה החלטתי שלא לעשות כן. ראשית הצדדים עצמם
11 הגיעו להסכמות בנושאים רבים ואחת הדרכים לעודד הסכמות מעין אלה היא בדרך
12 הימנעות מחיוב בהוצאות משפט. גם לולא הסכמות אלה לא הייתי מחייב איש מהצדדים
13 בהוצאות וזאת משום שמצד אחד דחיתי את בקשת הנתבע בהשבת המתנות ומצד שני
14 חייבתי את התובעת במחצית מהכספים שנתנו הורי הנתבע לבני הזוג. עוד אוסיף ששני
15 הצדדים יוצגו במימון הסיוע המשפטי.
- 16 על כן אין חיוב בהוצאות.

17

18

19

20

ניתן היום, י"ד חשוון תשע"ט, 23 אוקטובר 2018, בהעדר הצדדים.

21

שלמה אלבו, שופט בכיר

22

23

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

23 אוקטובר 2018

תלה"מ 17-04-13933 מ' נ' י'

- 1 הערת העורך: על פסק דין זה הגישה התובעת ערעור בעמ"ש 2327-11-18. הצדדים הסמיכו את
- 2 ביהמ"ש המחוזי, לפי סעיף 79א' לחוק בתי המשפט, [נוסח משולב], תשמ"ד – 1984 לפסוק
- 3 במחלוקת מסוימת. נפסק שהסך 50,000 ₪ שהתובעת חויבה לשלם להורי הנתבע בגין הלוואה בסך
- 4 100,000 ₪ יופחת לסך 14,000 ₪, בצירוף הצמדה וריבית.
- 5

הלהתנים סגורות